בסוד שי"ח

שאול שי"ר

מרביבים עד מזרע

אני עדיין מחכה לשמוע אישהו קול ממחנה השמאל, שיגנה את ההצבעה הנוגעת של קיבוץ רביבים נגד הקמתו של ישוב קהילתי דתי בנגב. כולם שותקים לכל הרוחות, ואיש מהשמאל לא טרח עד לכתיבת שורות אלו לגנותו בקיבוץ רבי־ בים פומבית ולהסתייג ממעשהו המביש.

יחום הקמת הישוב, ידידי ומכובדי ר' יוסקה שפירא משום מה נוהג במידה גדושה של סלח־ נות כלפי קיבוץ רביבים, במקום "לרדת" עליו כראוי, ולא ברוח לי מרוע. יש להגיב בסגנון של: הם! להפסיק תקציבים, להחרים כל אירוע שהם מעורבים בו ולבייש את הקיבוץ בכל ועדה אפש־ רית בכנסת.

הסיפור הזה של רביבים הוא רק ביטוי אחד לאווירה האנטי־יהודית, שקנתה לה אחיזה בכ־ לל מהתנועה הקיבוצית. בידי הוכחות חותכות על כך־שבמספר קיבוצים, שבהם יש האולפנים, מונעים מעולים מחבר העמים הרוצים למול עד מם – לעשות זאת בתקופת לימודים באולפן. האולפן משולב כידוע עם עבודה בקיבוץ, וחבל לסדרני העבודה של הקיבוצים להפסיד כוח עבודה באותם ימים שהעולה מושבת מחמת המי־ לה. ליידיש כותב שורות אלו הובאו שלושה מק־ רים של מניעת בדית מילה לעולים שלמדו באולפן במודע במעלה החמישה ובבית ניר.

איש שיחי טען בעקשנות, כי החזיק בידו מס־ מך שהוכן על־ידי אחד הקיבוצים ובו מתבקשים העולים לחתום על התחייבות כי לא ימולו עצמם בתקופת לימודים באולפן.

הדוסים העולים חוששים להתלונן או לדבר על כך, כדי לא לפגוע בקשריהם עם הקיבוץ וב־ לימודים באולפן.

הביטויים הקשים שהטיח בשיעתו הגרא"מ שך שליט"א בקיבוצניקים לא נעמו כל כך לאוזני, אולם, מסתבר כי הוא מכיר טוב יותר את הלכי הרוח בקטע הזה של החברה הישראלית.

תהלוכת הדגלים בניצוח ישיבת ההסדר בדימונה

ב"קיבוץ" האחרון מכה פרופ' אברהם שפירא (פצ"י) מקיבוץ יזרעאל "על חטא" של שצינזר את הקולות של תלמידי הרצ"ה קוק וצ"ל ב"שיח הימים. במסגרת "שיח לוחמים" רואיינו, בין הי־ תר, הרבנים יואל בן־נון, רב ציגון, נפתלי בר־א־ לן, איסר קלונסקי, יצחק בן שחר וייתכן פרידּ. כל אלה היו משולבים בלחימה על ירושלים ואין ספק כי המסרים הרעיוניים שלהם לא נפלו מכל ה"יחסנים" שהשתתפו ב"שיח" הזה.

פרופ' שפירא מתנצל לאחר 30 שנה ב"קיבוץ". חבריו ברביבים ובמודע יעשו את זה בעוד 30 שנה מארה"ב, אוסטרליה והודו...

ומדימונה ועד צפת

היה זה "בייגה" שוחט בהיותו ראש עיריית עירד, שביקש למנוע כניסת דתיים ותרדים לעיר עד כמה שהדבר ניתן. חמידי נור לימדו אותו שי־ עור באחדות וכמובן גם אחרים, שכבשו בית אחר בית והלומו של שוחט נגוז מהר מאוד. אין ספק שכך יהיה גם בסוגיה של דבר בנגב, עם רבי־ בים ובלעדיו.

היה זה יכול להיות רעיון טוב שאחת לכמה שנים לקראת תג הבחירות, היתה הציונות הר־ תית מפגינה את הישגיה התורניים לאורכה ול־ רוחבה של מדינת ישראל. פשוט כדי להרגין את ליבם של בני־ישראל, שאין באפשרותם לעקוב אחרי ההתפתחות התורנית המהדימה של הצי־ בור הדתי־לאומי. להתפתחות זו השלכות על כלל הציבור במדינה ואפשר להביא דוגמאות למכביר איך "הדונם ועוד רונם" עובד והכיפה הסרוגה מקדשת שם שמים.

הנה שתי דוגמאות מה שקורה קטנות:

בשיתוף עם בחורי ישיבת ההסדר בדימונה, איהגן המרכז לתרבות יהודית בעיירה שורת אי־ רועים לרגל "יום ירושלים". למעלה מ־1000 מילדי העיר נטלו חלק באירועים הללו שהקיפו את דימונה כולה, וגרמו לשיתוקה של התנועה כליל. בראש תהלוכת רגלנים נסעה משאית ובה להקת נגנים מ"ישיבת ההסדר" דימונה שהרקי־ דה והלהיבה גם את אלה ששכחו כיצד נראית ירושלים.

אירועי "יום ירושלים" הם רק פן אחד של השפעת ישיבת ההסדר בדימונה על תושבי העיר בהנהלת ערבי יהדות ותכנים רוחניים. התנהגר תם של התלמידים בישיבה בחיי היום יום ומער רבתם החיובית בחיי העיר, מספיעה על הורים באופן משמעותי לחשוב על ביזון יותר ערכי בכל הקשור לחינוך ביניהם ובתחום זה שכרה של הישיבה גדול.

לא רחוק מדימונה, בבאר־שבע, פועל בית "מר־ ריה", אתר מ־12 נרעינים תורניים שקמו בשנים האחרונות. צעיר בשם ר' אבי וורצמן הביא לעיר לפני שלוש שנים 12 אברכים מ"ישיבות הסדר" והקים "כולל" ציוני במקום. היום מונה "הכולל" 36 אברכים. הללו עם נשותיהם משולבים בכל 12 בתי הספר היסוד"י בבאר־שבע. האברכים הקי־ מו מערכת עניפה של שיעורי תורה לילדים, נר־ עך ומבוגרים, מכוני בר־מצוה ושיעורים ביהדות המותאמים לעולים חדשים וציבור שאינו שומר מצוות.

אותם 12 נרעיים תורניים "אחראים" על למעלה מ־85 אלף (!) שיעורי תורה בשנה לא כר־ לל השיעורים הפורמליים בבתי הספר.

ובעוד הנגב מחכה עדיין לגואל המפה הציונית־תורנית של מדינת־ישראל מפגינה חיוניות עצומה וזו, מבטיח לנו מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, בנצי דל תלך ותגדל.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

באיחור של 14 שנה

את הסיפור שיסופר להלן, שאינו קשור לשום "יאו־צייט", סיפר האדמו"ר מקלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצוק"ל. למיטב הי־ ריעה, הוא לא ראה אור בספרות החסידית, ועני־ יינו נשמות ומיאוסן את העולם הזה.

לבעל "הנועם אלימלך" הקוה"ט, רבי אלימלך מליז'נסק זי"ע היה חבר קרוב והיו מסדרים זה לזה בלב ונפש. החבר הזה הסתלק לעולם עולמו בגיל צעיר והשאיר אחריו ילד כבן שנתיים. סרם פטירתו, ביקש מרבי אלימלך נהג בו כבן לכל דבר. לימדו תורה, הכניסו למצוות ובגיל 16 שי־ דך אותו עם בת משפחה נכבדה וכמובן שדאג לכל צרכי התתונה והיה השושבין של החתן, שהיה בר־אוריין ובר־מידות.

בהידברות המוקדמת בין רבי אלימלך ומשפ־ חת הכלה, סוכמה כמקובל שעת החופה של הזוג החסידי וכשהשעונים הצביעו כי זו קריבה, ציפו הכל לכניסתו של רבי אלימלך מליז'נסק, לבוש "שטריימל" ו"בקיצ'ה", כדי לנהל את חופת בן חברו, חופת יתום שאימצו בבן.

עברה שעה, עברו שעתיים ורבי אלימלך יושב עדיין בחדרו ואינו מגלה שום סימן, כי הוא מת־ כונן לערוך את החופה והקידושין במועד קרוב. כבר שתיים לפנות בוקר והמשפחה והאורחים חרלו כבר לרמיין, מה מעכב את הצדיק לצאת את חדרו ולקיים חופה וקידושין כדת וכדין.

ובעוד החתן והכלה מתכוננים לפתוח באמירה נוספת של ספר תהילים, נראה רבי אלימלך צר עד בצעד מהיר אל עבר מקום החופה ונותן הוד־ אות את מי לכבד בברכות ואת מי להזמין ל"טיש" שיערוך מיד לאחר החופה.

כשהתפרק המתח הרב של המתנה הממושכת והחופה ועל השולחן עלו דברי מתיקה והכל הח־ ליפו "לחיים" עם הצדיק, פנה רבי אלימלך אל האורחים שישבו בסמוך אליו בשאלה: ודאי התפלאתם כיצד השארתי את החתן והכלה להמתין זמן כה רב... איש כמוכן לא הגיב והכל ציפו, כי רבי אלימלך יפענח את חידת ההמתנה הממושכת.

"דעו לכם כי סמוך לפטירת אבי החתן, שהיה חברי הטוב, באתי לבקרו. חברי חש כי שעתו קרובה ביקש ממני שאגרד את גבו ואשמוד כי יי־ לך בדרכי אבותיו ואבות אבותיו. כמובן שמיד הסכמתי אך תנאי התניתי עמו, שידד לעולם הזה לאחר פטירתו ויגלה לי מה נעשה בבית דין של מעלה וכיצד עמד בפני שופט כל הארץ. חברי הסכים לתנאי זה ואף התקענו כף לקיום ההבטחה ההדדית. ואתם תושבים שהוא בא אליי? 14 שנה עברו מאז חברי הסתלק לבית עולמו ולא שמעתי ממנו דבר. ואניי עיניכם הרואות כי כל אשר התחייבתי קיימתי. הבטחתי את היתום למצוות, לחופה ודאגתי לכל מחסורי ושום קובלנה לא יכולה להיות לו עלי. משהגיעה שעת החופה הח־ לטתי שאיני יוצא מהדדי כדי לקיימה, עד שתב־ רי באה לי יעמוד בהבטחתו. ואכן, עבר זמן־מה וחברי הופיע. שאלתי אותו מה נעשה בדינך, 14 שנה אני כבר ממתין לך כדי שתשיב לי על כך.

וכה סיפר לי האיש: בשהגיעה שעת יציאת נש־ מה, היה זה כמו הוצאת השערה מהחלב. אחר כך ראיתי הכל ושמעתי את הכל, ולאחר שהסמינו אותי בקבר ראיתי כיצד כולם עוזבים את המקום ואני נותר לבד. אמרתי לעצמי אם כך אצא מן הקבר, ויצאתי. רציתי ללכת לכיוון הבית שבו גרתי ומצאתי את שער בית העלמין סגור. חיפש־ תי פירצה ומצאתי, אלא שלפניה זרם נחל ולא יכולתי לעבור. רציתי לעבור את הגדר בקפיצה ובעודי עושה הכנות לכך, ניגלה אלי מלאך וש־ אל אותי: מה אתה מחפש כאן? השיבותי לו, כי אני בדרכי לביתי. ואז הוא ניער אותי ושאל: כלום סבור אתה שקונך בין החיים? אתה בין המ־ תים ועליך להתייצב בפני כסא הכבוד, ובתנועה אחת הביאני השמים בפני בית דין של מעלה. על השולחן הונחו חבילי מצוות ללא שיעור ובפני נמנו ונספרו, ומספרימו היה מי שמצא גם נידנוד קל של עבירה.

הסביר לי המלאך הממונה, כי בגלל אותה עבי־ רה קלה אין יכולים להכניס אותי לאולתר לגן ערן אבל גם לא לגיהנום. הושיבו אותי בפתחו של גן־עדן, שממנו ניתן לדאות גם את הנעשה בגיהנום. היה לי צער כפול: ראיתי את עינוי בע־ לי העבירה בגיהנום ואת שכרם של הצדיקים בגן־עדן, את האור הגדול, אבל להנות לא יכולתי ממנו.

בערב שבת ראיתי להבה יוצאת מהגיהנום והיא עשתה דרכה לגן־עדן. שאלתי את הנשמות בגן־עדן מה הלהבה הזאת? והסבירו לי, כי רבי אלימלך מליז'נסק אומר כעת תורה ומזה נברא המלאך שראיתי כלהבה ומי שהיה קשור עם רבי אלימלך, אפילו יש בו ממעשה הדשעים זוכה לתיקון ולפדיון־נפש. אמרתי כי אני הייתי חברו היותר קרוב של רבי אלימלך ואני מבקש לערער על העונש שהושת עלי בבית־דין של מעלה. השיבו לי כי הצדק עמי וכי זכותו של רבי אלימ־ לך עומדת לי. וכשבקשתי לפנות לגן־עדן, שאלו אותי: מה עם תקיעת הכף שתקעת עם רבי אלימ־ לך סמוך לפטירתך? והוא, חברי הטוב, סירב לר־ דת שוב לעולם השפל, כדי לפגוש בי ומשום כך ממשך 14 שנה לא זכה להיכנס לגן־עדן. תראו עד כמה מאמצת הנשמות בעולם הזה, השפל, עד שהן מוכנות אפילו שלא להנות מגן־עדן המזומן להן. היום, ביום תתונת בנו, הכרתי אותו לבוא לכאן ולעמוד בהתחייבותו, אבל, הוא ביקשני שזו תהיה הפעם האחרונה שאני מטריח אותו לבוא לעולם הזה".

מסיים רבי אלימלך את סיפורו החל עמוד השחר לעלות וברקות האלו שהחשיך נושק לאור, פתח הקוה"ט בריקוד של מצוה וכל פסיעה היתה מכוונת לכוונה העליונה ובאותה שעה תוקנו עוד כמה נשמות שהיו מקושרות לבעל "ה נעם אלימלך" זצוק"ל וזכו לפדיונן.